

BELEID M.B.T. LEERLINGEN MET DYSLEXIE / DYSCALCULIE OP MENCIA

Vastgesteld in de DR dd 2-2-2017

Uitgangspunten

- Alleen leerlingen met een geldige dyslexie/dyscalculieverklaring komen in aanmerking voor deze regeling. Deze verklaring dient te zijn opgesteld door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog.
- De vraag 'Wat heeft *dé*ze leerling nodig?' staat centraal en zal de school allereerst aan de leerling zelf voorleggen.
- Voor dyslectische leerlingen gelden de gebruikelijke bevorderingsnormen.
- Mencía verzorgt géén remedial teaching (RT) voor dyslectische leerlingen en voor leerlingen met dyscalculie. Ouders/verzorgers dienen desgewenst zelf een RT'er/orthopedagoog te zoeken. De kosten voor deze begeleiding zijn voor rekening van de ouders/verzorgers evenals de kosten voor ondersteunende materialen (bijvoorbeeld daisyspeler en readingpen en softwarepakketten (bv. Kurzweil). Voor leerlingen met dyslexie is het mogelijk luisterboeken bij Dedicon te bestellen (<http://educatief.dedicon.nl>). De school zal deze kosten vergoeden.
- Bij de formulering van dit beleid zijn het Protocol Dyslexie voortgezet onderwijs van Steunpunt Dyslexie en het protocol Ernstige Reken-Wiskunde problemen en Dyscalculie als leidraad gebruikt.

Aanspreekpunt en informatievoorziening

- De ondersteuningscoördinator is het aanspreekpunt voor leerlingen en ouders over zaken met betrekking tot dyslexie en het toekennen van specifieke faciliteiten/dispensatie. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de schoolleiding. De ondersteuningscoördinator overlegt met en informeert mentoren en vakdocenten. De ondersteuningscoördinator heeft, indien nodig, contact met externe begeleiders van de leerlingen.
- Via de open dag en de website wordt duidelijk gemaakt wat het dyslexiebeleid is van Mencía en wie het aanspreekpunt is. De ouders van nieuwe brugklasleerlingen worden hierover tijdens de eerste ouderavond door de mentoren geïnformeerd.

Procedure

1. Bij de aanmelding brengen de ouders de erkende dyslexie/dyscalculieverklaring en (indien aanwezig) handelingsplannen mee. Deze worden in het leerlingdossier opgenomen.
2. De afdelingsleider brugklas geeft voor de start van het nieuwe schooljaar aan de ondersteuningscoördinator door welke leerlingen dyslexie/dyscalculie hebben.
3. De ondersteuningscoördinator bespreekt, indien mogelijk al vóór aanvang van de schoolloopbaan op Mencía, met de betreffende leerling en zijn/haar ouders/verzorgers welke ondersteunende faciliteiten aan de orde zijn.

4. Een lijst met namen van leerlingen en toegekende faciliteiten wordt op het personeelsdeel van de website geplaatst zodat alle docenten kunnen zien welke faciliteiten aan de orde zijn.
5. Ondersteuningspas:
 - Elke leerling die recht heeft op specifieke faciliteiten krijgt een ondersteuningspas. Hierop staan de extra individuele faciliteiten genoemd, voortkomend uit de deskundigenverklaring.
 - De extra faciliteiten voortkomend uit de deskundigenverklaring zijn ook van toepassing voor leerlingen waarbij in latere leerjaren extra faciliteiten worden toegekend.

De pasjes worden aan het begin van het schooljaar (of, indien in de loop van het schooljaar indien pas later sprake is van het toekennen van faciliteiten, zo spoedig mogelijk daarna) uitgereikt door de ondersteuningscoördinator. Tegelijkertijd krijgt de leerling instructie over het gebruik. Ouders/verzorgers worden ook geïnformeerd over de pas en het gebruik ervan.
6. De leerling dient op alle toetsen aan te geven dat hij dyslexie/dyscalculie heeft ('DX').

Compenserende en dispenserende maatregelen

Dyslexie

1. Leerlingen krijgen **verlenging van toetstijd** met (maximaal) 20% met een maximum van 30 minuten **of vermindering van opgaven** (zodat reguliere toetsen toch in de tijd die ervoor staat gemaakt kunnen worden). Als compensatie in de vorm van tijdsverlenging of vermindering van opgaven niet mogelijk is, kan een docent ook compenseren door de normering aan te passen. Leerlingen horen vooraf voor welke vorm van compensatie wordt gekozen.
2. Lesmateriaal en toetsmateriaal worden duidelijk en overzichtelijk, in getypte vorm aangeboden in **lettertype Arial, lettergrootte 12**.
3. Dyslectische leerlingen mogen slechts bij uitzondering in de klas een **laptop** gebruiken. Dit is alleen van toepassing als gebruik aanbevolen wordt in het orthopedagogisch verslag/handelingsgerichte gedeelte van de dyslexieverklaring en geadviseerd wordt door de begeleidend remedial teacher.
4. Wanneer in het handelingsplan **auditieve ondersteuning** wordt genoemd en de leerling hier gebruik van wenst te maken, kan deze auditieve ondersteuning gebruikt worden bij het maken van toetsen en examens. In toetsweken is het mogelijk om bij toetsen en examens gebruik te maken van een schoolcomputer waarop het voorleesprogramma **Clareoread is** geïnstalleerd. Indien dit volgens het handelingsplan noodzakelijk is en de leerling dit ook wenst, kan de school voor het maken van toetsen die niet tijdens de toetsweken plaatsvinden een schoolcomputer of laptop met het voorleesprogramma Clareoread ter beschikking stellen voor de duur van de toets. Leerling dient zelf zorg te dragen voor het meenemen van een usb-stick en oortjes/koptelefoon. Ook is de leerling zelf verantwoordelijk voor het opslaan en/of afdrukken van het gemaakte werk.

5. Dyslexie en de talen (Ne en mvt):
Fouten tegen de spellingregels en **spelfouten** waardoor verwarring ontstaat over de betekenis van het woord tellen mee. Elke talensectie stelt vast wat deze spellingregels zijn. De talendocenten informeren dyslectische leerlingen hierover. Bij Nederlands tellen spelfouten mee in schrijf- en spellingopdrachten en bij opdrachten waarbij schrijfvaardigheid onderdeel is van de beoordeling.
Voor leerlingen die zich voorbereiden op een examen van Cambridge, Goethe of Delf Junior gelden geen compenserende maatregelen ten aanzien van de spelling.
6. Het gebruik van de **grammaticakaart** is niet toegestaan tijdens toetsen. De grammaticakaart kan wel als hulpmiddel dienen bij het maken van huiswerk.
7. In overleg met de docent en in overeenstemming met sectie-afspraken daarover, kan de mogelijkheid tot **mondeling overhoren** worden geboden. De leerling wordt voorafgaand aan een eventuele mondelinge toetsing op de hoogte gebracht van de normering die hierbij gehanteerd zal worden.

Dyscalculie

1. Leerlingen krijgen – bij toetsen met enig rekenwerk, zoals wiskunde of economie – **verlenging van toetstijd met** (maximaal) 20% met een maximum van 30 minuten of **vermindering van opgaven** (zodat reguliere toetsen toch in de tijd die ervoor staat gemaakt kunnen worden). Als compensatie in de vorm van tijdsverlenging of vermindering van opgaven niet mogelijk is, kan een docent ook compenseren door de normering aan te passen. Leerlingen horen vooraf voor welke vorm van compensatie wordt gekozen.
2. Lesmateriaal en toetsmateriaal worden duidelijk en overzichtelijk, in getypte vorm aangeboden in **lettertype Arial, lettergrootte 12**.
3. In overleg met de docent mag een **reken/formulekaart** gebruikt worden.
4. In overleg met de docent mag een **rekenmachine** gebruikt worden.

Overige faciliteiten met betrekking tot dyslexie en dyscalculie

- Op verzoek zullen docenten antwoordenboekjes/uitwerkingen van huiswerk ter beschikking stellen aan leerlingen die onder begeleiding zijn van een RT'er. Docenten kunnen deze eventueel via de ouders en/of de betrokken RT'er verstrekken, bijvoorbeeld doordat ze deze op school ophalen of doordat deze rechtstreeks gemaild worden).
- Indien een leerling onder begeleiding is van een RT'er zullen docenten op verzoek gemaakt werk en/of opgaven ter beschikking stellen (eventueel via ouders en/of de betrokken RT'er, bijvoorbeeld doordat ze deze op school ophalen of doordat deze rechtstreeks gemaild worden).

Examenregelingen

Vóór 1 oktober overleggen de afdelingsleider en de ondersteuningscoördinator met de examensecretaris welke leerling welke dispenserende maatregelen heeft tijdens het examen (met dien verstande dat de faciliteiten al eerder in de schoolloopbaan gebruikt zijn). Het toekennen van de faciliteiten is aan het bevoegd gezag. De examensecretaris meldt deze leerlingen voor 1 november voor het examen met dispensaties aan. Zo nodig kunnen leerlingen ook gedurende het jaar worden

toegevoegd indien pas tijdens het examenjaar een deskundigenverklaring is afgegeven op grond waarvan iemand recht heeft op dispenserende maatregelen.

Dyslexie

- Leerlingen met een dyslexieverklaring hebben bij het centraal examen recht op een maximale tijdsverlenging van 30 minuten.
- Indien al eerder gebruik is gemaakt van auditieve ondersteuning tijdens de schoolloopbaan kan ook tijdens het CSE de auditieve ondersteuning worden gebruikt.
- De rector mag leerlingen met een spellinggerelateerde beperking (dysorthografie) bij het CSE Nederlands (mavo, havo en vwo), waarbij spelling meeweegt, de mogelijkheid bieden de computer/laptop als schrijfgerei te gebruiken waarbij de spellingcontrole AAN staat.

Dyscalculie

- Leerlingen met een dyscalculieverklaring hebben bij de rekentoets en CSE's waar enig rekenwerk in voorkomt (bijvoorbeeld wiskunde en economie) recht op gebruik van de CvTE rekenkaart en 30 minuten tijdsverlenging. Gebruik van de aanvullende formule- en eenhedenkaart is niet toegestaan.
- Leerlingen met ernstige rekenproblemen (met verbeteringstraject met inspanningsverplichting van school en leerling) komen in aanmerking voor de ER-variant van de rekentoets. Bij de aangepaste rekentoets mag bij alle opgaven de rekenmachine worden gebruikt, een door het CvTE vastgestelde rekenkaart, en een eveneens door het CvTE vastgestelde formule- en eenhedenkaart.
- Kandidaten met dyscalculie die beschikken over een geldige verklaring, en kandidaten die rehtens deelnemen aan de aangepaste rekentoets, mogen ook bij centrale examens gebruikmaken van de rekenkaart.
- Als blijkt dat een leerling door rekenangst blijft vastlopen op de ER-toets, kan in overleg met het CvTE de wijze van examinering worden aangepast, bijvoorbeeld in de vorm van een mondelinge afname door het CvTE.
- Bij het CSE is de rekenmachine onderdeel van het standaardpakket hulpmiddelen, dat een leerling bij alle examens mag gebruiken, behalve bij het maken van de reguliere 2F- of 3F-rekentoets.

Procedure bij vermoeden van dyslexie/dyscalculie

- Ondersteuningscoördinator raadpleegt minimaal twee collega's (waarvan ten minste één van de moderne vreemde talen of een vakdocent Nederlands cq wiskunde).
- Ondersteuningscoördinator praat met de leerling, bekijkt de CITO-score, onderzoekt of de leerling in het verleden remedial teaching heeft gehad.
- Ondersteuningscoördinator vergelijkt de talige (cq rekenen) en niet-talige (niet-rekenen) resultaten.
- Ondersteuningscoördinator neemt contact op met de leerling en ouders/verzorgers.
- In overleg worden vervolgstappen afgesproken.
- Mocht er een vermoeden bestaan van dyslexie/dyscalculie dan laten de ouders/verzorgers zelf hun kind testen bij een orthopedagoog/psycholoog. De kosten hiervan zijn voor rekening van de ouders/verzorgers.